

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
DİYARBAKIR ŞUBESİ

HARİTA VE KADASTRO MÜHENDİSLERİ ODASI
DİYARBAKIR ŞUBESİ

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
DİYARBAKIR ŞUBESİ

JEOLJİ MÜHENDİSLERİ ODASI
DİYARBAKIR ŞUBESİ

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI
DİYARBAKIR ŞUBESİ

MİMARLAR ODASI
DİYARBAKIR ŞUBESİ

ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
DİYARBAKIR ŞUBESİ

ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI
DİYARBAKIR İL TEMSİLCİLİĞİ

JEOFİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI
DİYARBAKIR İL TEMSİLCİLİĞİ

KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI
DİYARBAKIR İL TEMSİLCİLİĞİ

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI
BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ

ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASI
DİYARBAKIR İL TEMSİLCİLİĞİ

ŞEHİR PLANCILARI ODASI
DİYARBAKIR İL TEMSİLCİLİĞİ

DİYARBAKIR KENT SEMPOZYUMU

24-25-26 Nisan 2009

ENERJİ

KENT VE ÇEVRE

PLANLAMA VE KENTLEŞME

KENTSEL DÖNÜŞÜM VE KONUT

TARİHİ ÇEVRE VE KORUMA

ALT YAPI

ULAŞIM

SEMPOZYUM PROGRAMI

TMMOB EMO Diyarbakır Şubesi
Aliemiri 4. Sokak Müge-6 Apt. K:1 No:2
Yenişehir / Diyarbakır

TMMOB DİYARBAKIR İL KOORDİNASYON KURULU

SUNUŞ

Türkiye'nin Güneydoğu'sunda yer alan Diyarbakır kenti, tarihi surları, anıtsal yapıları ve geleneksel evleriyle önemli bir yerleşim alanıdır. Ancak, hızlı nüfus artışı ve buna bağlı olarak ortaya çıkan çarpık kentleşme; planlama, altyapı, konut, enerji, çevre gibi sorunlarla kente büyük zarar vermeye başlamıştır.

20. yüzyılın ikinci yarısında gelişmekte olan Türkiye'de farklı bir trend yaşanmıştır. Bu durum kentlere doğru yaşanan yoğun göçtür. Yaşanan yoğun göçün etkisiyle kent nüfusları 5 ile 10 kat artmıştır. Göç eden kırsal kökenli insanların, konut gereksinimleri karşılanamamıştır. Diyarbakır'da da Türkiye'deki trende ek olarak, çatışma ortamı ve zorunlu göç, kent yoğunluğundaki artışı ve buna bağlı olarak kent sorunlarını daha belirgin hale getirmiştir.

Artan nüfusla, kent giderek kalabalıklaşmış ve kentsel değişimler yaşanmaya başlamıştır. Yaşanan değişimlerle kentte kaçak yapılaşmalar artış göstermiştir. Bu sorun için köklü çözümler üretmeyen siyasal düzen, oy alma kaygıları ile bu durumu yasallaştırma yolları aramıştır.

Nüfustaki artışla birlikte ortaya çıkan bir diğer değişim ise dünya devletlerinin son yıllarda üzerinde önemle durduğu "sürdürülebilir toplumsal gelişme" kavramıdır. Göç ve kent yoğunluğu, "sürdürülebilir toplumsal gelişme" kavramına Diyarbakır'da da ciddi bir boyut kazandırmıştır. Bu noktada uygulanabilecek yöntem ise sürdürülebilir kentsel dönüşüm yaklaşımları olmuştur.

Bu yaklaşımlar, 1960'lardan itibaren önem kazanmaya başlamıştır. Uygulamalar sonucunda kentsel habitatlarda, kimi zaman olumlu sonuçlar elde edilmiştir. Ancak, yine beraberinde, planlama, konut, enerji, çevre ve altyapıya ait pek çok olumsuzluk da ortaya çıkmıştır. Kent, her gün biraz daha "kendi" olma özelliğini yitirmeye başlamıştır.

Oysa kentler, toplumların kimlikleridir. Bu kimliklerin yaratılmasında ve sahip çıkılmasında yerel ve merkezi yöneticilerin katkı ve koordinasyonları oldukça önemlidir.

Kentin kendi kimliği içinde gelişebilmesi için öncelikle sorunların doğru belirlenmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, kent sorunlarını tartışarak, "nitelikli bir kent ve sürdürülebilir kentsel çevreler yaratma" stratejileri belirleyebilmek üzere, TMMOB adına TMMOB Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulu (İKK) tarafından DİYARBAKIR KENT SEMPOZYUMU düzenlenmiştir.

Sempozyumda, kent sorunlarının geniş kapsamlı değerlendirilmesi ve nitelikli bir kent, sürdürülebilir kentsel çevreler yaratabilmek için, Kamu Kurumları, Meslek Örgütleri, Belediyeler, Üniversiteler ve Sivil Toplum Örgütlerinin bir araya getirilip, sorunlara akılcı çözümler üretilebilmesi amaçlanmaktadır.

Sempozyumumuz kapsamında kentin sorunlarına ait Mühendislik- Mimarlık, Şehir Plancılığı konularında taraf olan tüm kişi ve kuruluşların, "Diyarbakır Kent Sempozyumu"na katılımlarını bekliyoruz.

Sempozyum Yürütme Kurulu

DIYARBAKIR KENT SEMPOZYUMU

24 Nisan 2009 Cuma

Kayıt	[09.30-10.30]
Açılış konuşmaları	[10.30-11.30]
Sunuş (TMMOB Diyarbakır İKK)	[11.30-12.00]
Yemek Arası	[12.00-13.30]

[I. Oturum]

Planlama ve Kentleşme [13.30-15.10]

Oturum Başkanı: Ali Cihat PARLAK

Jeoloji Mühendisleri Odası Diyarbakır Şube Başkanı

Diyarbakır'ın İmara Esas

Jeolojik Durumu [13.30-13.50]

Fahrettin ÇAĞDAŞ (Jeoloji Mühendisleri Odası)

Harun YALÇINKAYA (Jeoloji Mühendisleri Odası)

Murat EMİNOĞLU (Jeoloji Mühendisleri Odası)

İmar Uygulamalarında Kent Rantlarının

Topluma/Kente Aktarımı ve

Mülkiyet Sorunu [13.50 -14.10]

Hüseyin ÜLKÜ (Harita ve Kadastro Müh. Odası)

Diyarbakır Kentinde Plan Yapmak [14.10-14.30]

Tarık ŞENGÜL (Şehir Plancıları Odası)

Sur İçi Dokusunun Planlama Süreci ve

Koru(nama)ma Sorunları [14.30-14.50]

Yrd. Doç. Dr. D. Türkan KEJANLI (Mimarlar Odası)

Tartışma [14.50-15.10]

Çay Arası [15.10-15.30]

[II. Oturum]

Kentsel Dönüşüm ve Konut [15.30-17.30]

Oturum Başkanı: Akın GÖLCÜK

Şehir Plancıları Odası Diyarbakır Temsilciliği

Kentsel Dönüşüm Politikaları [15.30-15.50]

Necati UYAR (Şehir Plancıları Odası)

Diyarbakır Planlama Deneyimi [15.50-16.10]

Remzi SÖNMEZ (Şehir Plancıları Odası)

Kentsel Dönüşümle Oluşan Sosyal

Sorunlar

[16.10-16.30]

Murat ALÖKMEN (Mimarlar Odası)

Yeni Yerleşim Alanları ve

TOKİ Uygulamaları

[16.30-16.50]

A.Vahap KARAKAYA (Şehir Plancıları Odası)

Kentteki Yapı Stoğunun

Değerlendirilmesi

[16.50-17.10]

Tansel ÖNAL (İnşaat Mühendisleri Odası)

Tartışma

[17.10-17.30]

25 Nisan 2009 Cumartesi

[III. Oturum]

Alt Yapı [09.30-11.10]

Oturum Başkanı: Yusuf BİLEN

Harita ve Kadastro Müh.Odası Diyarbakır Şube Başkanı

Kentler ve İletişim Altyapıları [09.30-09.50]

Tarık ÖDEN (Elektrik Mühendisleri Odası)

Alt Yapı Mühendislik Ölçmeleri

Önemi ve Gerekliliği

[09.50-10.10]

Doç. Dr. Halil ERKAYA (Harita ve Kadastro Müh. Odası)

Kentsel Alt Yapı ve Problemleri [10.10-10.30]

Nimet TAŞ (İnşaat Mühendisleri Odası)

Kent Bilgi Sistemleri [10.30-10.50]

Prof. Dr. Çetin CÖMERT (Harita ve Kadastro Müh. Odası)

Tartışma [10.50-11.10]

Çay Arası [11.10-11.30]

[IV. Oturum]

Enerji [11.30-13.10]

Oturum Başkanı: Musa ÇEÇEN

Elektrik Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı

Enerji Politikalarının Kent Yaşamına

Etkileri [11.30-11.50]

Tarık ÖDEN (Elektrik Mühendisleri Odası)

Bölge ve Diyarbakır'da Sosyo-ekonomik

Yapının Elektrik Enerji Kullanımına

Etkileri [11.50-12.10]

Nedim TÜZÜN (Elektrik Mühendisleri Odası)

Diyarbakır Kentinde Yenilenebilir Enerji

Kaynakları Potansiyeli ve

Kullanılabilirliği [12.10-12.30]

Yrd. Doç. Dr. Bilal GÜMÜŞ (Elektrik Müh. Odası)

Yrd. Doç. Dr. F. Demet AYKAL (Mimarlar Odası)

Diyarbakır Bölgesinde Enerji

Verimliliğinin Serencamı ve Sosyal Bir

Dönüşüm Hikâyesi [12.30-12.50]

Hakan SUBAŞI (Makina Mühendisleri Odası)

Tartışma [12.50-13.10]

Yemek Arası [13.10-14.30]

[V. Oturum]

Kent ve Çevre [14.30-16.10]

Oturum Başkanı: Semih OKTAY

Makina Mühendisleri Odası Diyarbakır Şubesi

Diyarbakır Yer Altı Suyu Potansiyeli ve Niteliği [14.30-14.50]

Ali Cihat PARLAK (Jeoloji Mühendisleri Odası)

Dicle BARÇ (Jeoloji Mühendisleri Odası)

Peyzaj Planlamalarının Kent Boyutundaki

Yeri-Önemi: Diyarbakır Örneği [14.50-15.10]

Ayşegül ORUÇKAPTAN (Peyzaj Mimarları Odası)

Diyarbakır Entegre Katı Atık Yönetim

Sistemi Projesi [15.10-15.30]

Deniz KIRAÇ (Çevre Mühendisleri Odası)

Nöbetleşe Fakirliğin Egemen Olduğu Bir

Kent ve Doğal Gaz Kullanımında Sosyal

Çelişki Kültürü [15.30-15.50]

Hakan SUBAŞI (Makina Mühendisleri Odası)

Tartışma [15.50-16.10]

Çay Arası [16.10-16.20]

PANEL

**“Göç Olgusu, Kentsel ve Sosyal Sorunlar;
Çözüm Önerileri”** [16.20-18.30]

Panel Yöneticisi: İdris EKMEK

TMMOB Diyarbakır İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri

Panelistler:

Yrd. Doç. Dr. Nazan ÜSTÜNDAĞ	Sosyolog (Türkiye Barış Meclisi)
Muharrem ERBEY	İHD Diyarbakır Şube Başkanı
Dursun ÖZDOĞAN	Diyarbakır Göç-Der Başkanı
Şerif CAMCI	Sarmaşık Derneği Genel Sekreteri
Arslan ÖZDEMİR	Sosyolog (Yerel Yönetimler Akademisi)
Çavlan ERENGEZGİN	Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Proje Birimi

26 Nisan 2009 Pazar

[VI. Oturum]

Tarihi Çevre ve Koruma [09.30-11.20]

Oturum Başkanı: Ramazan KARAŞİN

Mimarlar Odası Diyarbakır Şube Başkanı

Sur içi Dokusunda Kentsel Sağııklaştıırma

Projeleri [09.30-09.50]

Nimet ÖZGÖNÜL (Mimarlar Odası)

Kültürel Mirasın Planlama Amacıyla

Korunması ve Değerlendirilmesi:

Diyarbakır'dan Önekler [09.50-10.10]

Prof. Dr. Emre MADRAN (Mimarlar Odası)

Diyarbakır Kent Kimliğı İçin Önemli Bir Öğe

Sur İçi Dokusu [10.10-10.30]

Prof. Dr. Zülküf GÜNELİ (Mimarlar Odası)

Sur İçi Bölgesi Toplu Konut Planlama

Çalışmaları [10.30-10.50]

Necati PİRİNÇCİOĞLU (Mimarlar Odası)

Sur İçindeki Çok Katlı Yığıma Binaların Deprem

Dirençlerinin Değerlendirilmesi [10.50-11.10]

Yrd. Doç. Dr. A. Halim KARAŞİN (İnşaat Müh. Odası)

Yrd. Doç. Dr. Gültekin AKTAŞ (İnşaat Müh. Odası)

Arş. Gör. M. Emin ÖNCÜ (İnşaat Müh. Odası)

Tartışma [11.10-11.20]

Çay Arası [11.20-11.40]

[VII. Oturum]

Ulaşım [11.40-13.00]

Oturum Başkanı: Serdar HARP

İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı

Diyarbakır Kent İçi Ulaşımına Kısa Bakış, Ulaşım

Politikaları ve Beklentiler [11.40-12.00]

Özcan BAYRAKÇI (Makina Mühendisleri Odası)

Diyarbakır Ulaşım Master Planı [12.00-12.20]

Rıfat TÜRKKAN (Şehir Plancıları Odası)

Kent İçi Trafik Yönetimi [12.20-12.40]

İbrahim ALTUN (İnşaat Mühendisleri Odası)

Tartışma [12.40-13.00]

Yemek Arası [13.00-14.30]

FORUM

“Belediye Başkanlarıyla Kenti Tartışıyoruz”
[14.30]

Forum Yürütücüsü: Mehmet SOĞANCI

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı

Osman BAYDEMİR Diyarbakır B.Şehir Bld. Bşk.
Selim KURBANOĞLU Yenişehir İlçe Belediye Başkanı
Yüksel BARAN Bağlar İlçe Belediye Başkanı
Zülcüf KARATEKİN Kayapınar İlçe Bld. Bşk
Abdullah DEMİRBAŞ Sur İlçe Belediye Başkanı

YÜRÜTME KURULU

İdris EKMEK TMMOB Diyarbakır İKK Sekreteri
Nedim TÜZÜN EMO Diyarbakır Şubesi
Bilal GÜMÜŞ EMO Diyarbakır Şubesi
Yusuf BİLEN HKMO Diyarbakır Şubesi
Nimet TAŞ İMO Diyarbakır Şubesi
Ali Cihat PARLAK JMO Diyarbakır Şubesi
Semih OKTAY MMO Diyarbakır Şubesi
Murat ALÖKMEN MO Diyarbakır Şubesi
F.Demet AYKAL MO Diyarbakır Şubesi
Şihat ŞENGAL ZMO Diyarbakır Şubesi
A. Vahap KARAKAYA ŞPO Diyarbakır İl Temsilciliği

Sempozyum Sekreteri F.Demet AYKAL
Sempozyum Sekretaryası Nimet TAŞ
(İMO Diyarbakır Şubesi)

DESTEKLEYEN KURULUŞLAR

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi
Diyarbakır Yenişehir İlçe Belediyesi
Diyarbakır Kayapınar İlçe Belediyesi
Diyarbakır Sur İlçe Belediyesi
Diyarbakır Bağlar İlçe Belediyesi
Diyarbakır Yerel Gündem 21
Diyarbakır Ticaret ve Sanayi Odası
TES-İŞ Diyarbakır 1 Nolu Şube
Eğitim-Sen Diyarbakır Şubesi
Yapı-Yol Sen Diyarbakır Şubesi
ESM Diyarbakır Şubesi
İHD Diyarbakır Şubesi
Diyarbakır Göç-Der
Sarmaşık Yoksullukla Mücadele Derneği